Begroting 2023

technische toelichting

11 oktober 2022

Edwin Westphal

Gemeente Utrecht

Programma

I. **Vernieuwde opzet programma's**

II. **Van Voorjaarsnota naar Begroting 2023**
   A. Coalitieakkoord
   B. Autonome ontwikkelingen
   C. Beleidsimpulsen
   D. Financieel beeld
   E. Financiële positie

III. **Groei in Balans: aanpassen uitgangspunten en bijsturen**
   - Nader verklaard: in Groei in Balans

IV. **Risico's, overhevelingen, bestemmingsreserves en systematiek OZB**

V. **Tweede bestuursrapportage**

I. Vernieuwde opzet Begroting 2023

Vergroten leesbaarheid

Gemeente Utrecht

Verbetering leesbaarheid (1/2)

Bij de programmabegroting 2023 zijn we uitgegaan van:
(conform raadsbrief 5 juli 2022)

Uniforme structuur voor alle programma's op basis van onderstaande indeling

- Ambitie
- Wat willen we bereiken?
  - Samenvoeging van de verschillende niveaus doelstellingen in 2022 tot één niveau in 2023.
- Wat gaan we daarvoor doen?, onderverdeeld naar
  - Wat doen we dit jaar
  - Wat doen we altijd
  - Meerjarige trajecten
- Wat mag dat kosten?
- Overig
  - Overzicht van risico's en beheersmaatregelen per programma (toegelicht in adviescommissie d.d. 3 september 2021)
- Per programma koppeling met investeringen en verbonden partijen

Verbetering leesbaarheid (2/2)

Bij de programmabegroting 2023 zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd in het hoofdstuk Paragrafen:

- Samenvoeging van de onderdelen Weerbaarheid en Wendbaarheid en Weerstandsvermogen en Risico's tot één nieuw onderdeel Financiële positie. (wijziging toegelicht in adviescommissie d.d. 3 september 2021)
- Verbetering van de leesbaarheid van het onderdeel Investeringen. Alle investeringen zijn hier nu opgenomen.

- Bij de begroting 2024 willen een forse stap zetten op gebied van stuurbaarheid. Daar hebben we contact over met raad en adviescommissie C&F

II. Van Voorjaarsnota naar begroting

Coalitieakkoord en autonome ontwikkelingen

Gemeente Utrecht

Ontwikkelingen na Voorjaarsnota

Voorjaarsnota

Beleidsarm, bevat alleen autonome ontwikkelingen

Coalitieakkoord

Beleidskeuzes voor de komende 4 jaar

Meicirculaire

Effect extra uitgaven Rijk en prijscompensatie

Nadere uitwerking

Uitwerking vraagt om gericht bijstellen

Gemeente Utrecht

Maatschappelijke ontwikkelingen

Onzekerheid neemt toe

Hogere energiekosten

Verder stijgende prijzen, hoogste inflatie sinds jaren 70

Tekort materiaal- en grondstoffen

Corona blijft onder ons, effect werkt nu nog door

Krapte op de arbeidsmarkt

Rijksinkomsten vanaf 2026 nog niet zeker

Toestroom en opvang vluchtelingen

Gemeente Utrecht

Van Voorjaarsnota naar begroting

	Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026	Structureel
	Begroting 2022	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
	Voorjaarsnota 2023-2026	13.570	8.055	-169	-19.029	-19.429
A	Coalitieakkoord	-12.058	-14.155	-10.193	12.661	19.759
	Begroting 2023:					
B	Autonome ontwikkelingen	17.895	36.619	57.803	-81	-3.093
C	Prijsstijgingen	-22.220	-24.720	-26.220	-15.420	-15.420
D	Uitwerking coalitieakkoord	-11.880	-12.691	-3.826	-2.889	-2.889
	Aanvullende inkomsten van af 2026 (Rijk of lokale belastingen)				PM	PM
	Saldo Begroting 2023	**-14.693**	**-6.892**	**17.395**	**-24.759**	**-21.072**
	Egaliseren inkomsten	15.281	6.892	-17.395	24.759	
	Aanvullen algemene reserve	-588				
	Totaal Programmabegroting 2023	**0**	**0**	**0**	**0**	**-21.072**

A. Coalitieakkoord

- Aanscherpen financieel kader
  - Scherper aan de wind varen
- Ruimte maken in de begroting
  - Verhogen inkomsten OZB en toeristenbelasting
  - Bezuiniging
- Extra inzet op prioriteiten: kansengelijkheid, wonen, klimaat
- Groei van de stad

	Omschrijving	2023	2024	2025	2026	structureel
A1	Aanscherping financieel kader	4.680	6.380	13.180	36.355	31.855
A2	Ruimte maken in de begroting	23.965	24.801	25.436	25.536	25.636
A3	Beleidsprioriteiten	-40.703	-45.336	-48.809	-49.230	-37.732
A4	Pakket Groei in Balans	0	0	0	0	0
	Coalitieakkoord	**-12.058**	**-14.155**	**-10.193**	**12.661**	**19.759**

B. Autonome ontwikkelingen

1. **Meicirculaire 2022:**
   - extra middelen door extra uitgaven Rijk en prijscompensatie
   - Prognose extra inkomsten “gat 2026” naar nul, inhoudelijke redenering door circulaire vervallen
2. **Meerwaarde afdracht**:
   - vervallen inkomsten door stop verkoop sociale huur
3. **Aanvulling op het coalitieakkoord**
   - Knelpunten uitvoeringskracht voor de realisatie van het coalitieakkoord
   - Overhead vierkant aanvullen
4. **Centrale stemopneming**
5. **Toegankelijke stemlocaties**

	Omschrijving	2023	2024	2025	2026	structureel
B1	Gemeentefonds	25.326	43.426	63.980	4.923	1.867
B2	Meerwaardeafdracht	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
B3	Uitvoeringskracht dienstverlening en veiligheid	-1.888	-1.555	-1.213	-810	-810
B4	Nominale groei overheadvierkant	-3.313	-3.223	-2.935	-2.164	-2.120
B5	Centrale stemopneming	-200	0	0	0	0
B6	Toegankelijkheid stemlocaties	-30	-30	-30	-30	-30
	Autonome ontwikkelingen	**17.895**	**36.619**	**57.803**	**-82**	**-3.093**

B1. Autonome ontwikkelingen- Gemeentefonds

- Uitgangspunt is dat opschalingskorting structureel wordt teruggedraaid
- Uitgangspunt is verder het accres in meicirculaire (i.t.t. VJN)
- Herijking is doorgevoerd. Heeft een nadeel van 13 mln. voor Utrecht.
- Er loopt een onderzoeksagenda herijking bij het Rijk met o.a. een onderzoek grootstedelijke kosten
- Accressen zijn bij meicirculaire fors omhoog gegaan door veel extra investeringen bij het Rijk
- Tussen kabinet en VNG is afspraak gemaakt dat accressen zijn vastgezet voor periode 2023-2025. Wel compensatie voor loon- en prijsontwikkeling.
- In regeerakkoord is afgesproken dat bekostigingswijze gemeenten per 2026 verandert. Daarom is daar kabinet een fictief accres aangehouden. Een cocreet voorstel is er nog niet.
- In septembercirculaire is bekend gemaakt dat er voor 2026 926 mln. Beschikbaar komt. Nog niet voldoende om “ravijn” te dichten

C. Stijgende prijzen

Compensatie van de begroting

- Drie jaarlijksgemiddelde. Dit jaar bij begroting extra bijgesteld.
- Aanvulling op indexering Voorjaarsnota van (subsidie)budgetten
- Nieuw energiecontracten 7,8 miljoen euro per jaar voor 3 jaar
- Reservering onvoorziene prijsstijgingen 3 miljoen euro per jaar voor 3 jaar voor contracten en maatschappelijke instellingen

Prijsindex

Consumenten prijsindex	10,3 %	(juni 2022)
<u>Begroting</u>		
Materieel (IMOC)	3,2%	(extra 1,15%)
Subsidiebudgetten	3,5%	(extra 1,10%)
Grond weg en waterbouw	8,0%	(extra 3,9%)
Bouwkosten	5,5%	(extra 2,2%)
<u>Gemeentelijke tarieven</u>		
Heffingen	3,5%	
Rioolrechten	3,8%	

Gemeente Utrecht

C. Stijgende lonen en prijzen

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026	Structureel
Voorjaarsnota					
Loon en prijsontwikkeling VJN	-24.200	-24.200	-24.200	-24.200	-24.200
Generieke verhogen indexering					
Generieke prijsstijgingen	-11.420	-13.920	-15.420	-15.420	-15.420
Extra incidentele compensatie					
Energie en brandstof	-7.800	-7.800	-7.800		
Reservering onvoorzien prijsstijging 10%	-3.000	-3.000	-3.000		
Totaal compensatie stijgende lonen en prijzen	**-46.420**	**-48.920**	**-50.420**	**-39.620**	**-39.620**

D. Uitwerking coalitieakkoord

Uitvoeringskracht

Groei in Balans

- 2 jaar bekostiging uit begroting (totaal 16,1 miljoen euro)
- Toerekening overhead vierkant (structureel 2,5 miljoen euro)
- Dienstverlening en openbare orde (1,9 miljoen euro 2023, aflopend naar 810.000 euro structureel)

Taskforce wonen

- Extra huisvestingsvraag vluchtelingen Oekraïne en statushouders (versneld) is noodzaak vergroot
- Inzet projectleiders om projecten te realiseren
- Benodigd in totaal 2,7 miljoen euro verdeeld over periode van 3 jaar

Evenementen

- Huidige situatie behouden (structureel 0,4 miljoen euro)
- Start locatieprofielen evenementen (incidenteel 0,25 miljoen euro)

D. Financiële beeld

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025	2026	Structureel
Begroting 2022		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Voorjaarsnota 2023-2026		**13.570**	**8.055**	**-169**	**-19.029**	**-19.429**
Coalitieakkoord		**-12.058**	**-14.155**	**-10.193**	**12.661**	**19.759**
Begroting 2023:						
Autonome ontwikkelingen		17.895	36.619	57.803	-81	-3.093
Prijsstijgingen		-22.220	-24.720	-26.220	-15.420	-15.420
Uitwerking coalitieakkoord		-11.880	-12.691	-3.826	-2.889	-2.889
Aanvullende inkomsten van af 2026 (Rijk of lokale belastingen)					PM	PM
Saldo Begroting 2023		**-14.693**	**-6.892**	**17.395**	**-24.759**	**-21.072**
Egaliseren incidentele inkomsten meicirculaire 2022	-29.537	15.281	6.892	-17.395	24.759	
Aanvullen algemene reserve		-588				
Totaal Programmabegroting 2023		**0**	**0**	**0**	**0**	**-21.072**

Weerstandsvermogen naar 1,0

Meerjarenbeeld 2026 en verder

- Structurele korting van het Rijk (regeerakkoord)
- Voor 2026 incidenteel opgelost
- Vanaf 2027 onzeker ….

Gemeente Utrecht

E. Financiële positie

Wendbaarheid

	Begroting 2023	Beoordeling t.o.v. norm
Ratio weerstandsvermogen	1,0	Voldoende
Solvabiliteitsratio	31,80%	Neutraal
Kengetal grondexploitaties	14,10%	Gezond
Structurele exploitatieruimte	2,10%	Gezond

Weerbaarheid

	Begroting 2023	Beoordeling t.o.v. norm
Netto schuldquote	80,0%	Gezond
Netto schuldquote gecorrigeerd	78,1%	Neutraal
Belastingcapaciteit woonlasten	110,40%	Risicovol

Gemeente Utrecht

III. Groei in Balans

Aanpassen uitgangspunten en bijsturen

Gemeente Utrecht

Aanpassen aan actuele inzichten

Bijstellen aan actuele inzichten

- Parkeren: bijstellen tempo invoering betaald parkeren
- Meerwaarde afdracht: inkomsten vervallen door stop op verkoop sociale huur
- Investeringen: actualiseren planning o.b.v. huidige inzichten op specifieke delen van het pakket en rekening houden met 20% vertraging

Bijsturen

- Dekking uit exploitatiebudgetten: overhead voor de groei decentraal inzetten t.b.v. Groei in Balans
- Minder uitvoeringskosten op termijn: door slim organiseren op termijn lagere kosten in Ruimtelijke keten
- Inzet kasschuif: “lenen” uit ov-spaarbedragen 2025-2027, terugbetalen uit extra parkeerinkomsten 2028-2031.
- Risico reservering: voor onzekere inkomsten uit Fonds Bovenwijks, grondexploitaities en erfpacht
- Behoedzaamheid betrachten: Tot VJN2023 alleen (meerjarige) verplichtingen aangaan die zeker zijn gedekt (excl Fonds Bovenwijks en erfpacht)

Resultaat

- Realiseren van coalitieakkoord met een langere invoeringstermijn

Gemeente Utrecht

Groei in balans totaalbeeld

Kosten en dekking pakket Groei in Balans	2023	2024	2025	2026	*Cumulatief*
	-	-	-	-	
Kosten pakket	25.380	38.260	43.440	49.790	*-156.870*
Dekking	25.380	40.260	40.520	50.710	*156.870*
Kasschuif	0	-2.000	2.920	-920	*0*
saldo	0	0	0	0	*0*

(* 1000 euro)

Gemeente Utrecht

Groei in balans – meerjaren investeringspakket

Meerjaren (investerings)pakket
Groei in balans

(*1000 euro)

	2023	2024	2025	2026	*Cumulatief*
Openbare ruimte	1.720	4.357	6.868	798	*13.743*
Groen	2.125	1.973	2.077	7.503	*13.678*
Mobiliteit	1.360	2.505	5.135	9.495	*18.495*
Sport, spelen, bewegen en ontmoeten	1.473	1.771	3.777	6.357	*13.378*
Onderwijs	2.134	3.903	7.044	7.796	*20.877*
Cultuur	0	192	779	1.541	*2.512*
Maatschappelijke voorzieningen	0	0	500	1.600	*2.100*
Versterken uitvoeringskracht (organisatiekosten)	17.130	19.151	18.389	16.889	*71.559*
Correctie voor planningsoptimisme	-565	-595	-1.129	-2.975	*-5.264*
Toevoeging reserve Groeien in Balans	0	5.000	0	791	*5.791*
Afronding	3	3	0	-5	*1*
Kosten pakket	**25.380**	**38.260**	**43.440**	**49.790**	***156.870***

Gemeente Utrecht

Groei in balans – dekking investeringspakket

	Dekking meerjaren pakket	2023	2024	2025	2026		cumulatief
							(*1.000 euro)
a1	Investeringsdeel van het groeikader, tranche 2023	7.342	7.342	7.342	7.342		*29.368*
a2	Groeikader, toename in komende jaren	0	3.259	6.587	11.055		*20.901*
	Subtotaal groeikader	***7.342***	***10.601***	***13.929***	***18.397***		***50.269***
b1	Parkeerinkomsten, kortparkeren	3.341	8.770	9.899	10.676		*32.686*
b2	Parkeerinkomsten, vergunningen	1.359	1.553	1.630	1.714		*6.256*
b3	Kasschuif parkeren	0	0	2.000	6.858		*8.858*
	Subtotaal parkeerinkomsten	***4.700***	***10.323***	***13.529***	***19.248***		***47.800***
c	Nota en Fonds Bovenwijkse Voorzieningen	0	10.000	10.000	10.000		*30.000*
d	Middelen betaalbaar wonen binnen reserve Investeringsimpuls RSU	2.177	-2.177	0	0	0	*0*
e	Verzamelpost wonen – opbrengsten grondexploitaties en erfpacht	pm	pm	pm	pm		
f	Vrijvallend budget binnen investeringsimpuls RSU	500	0	0	0		*500*
g	Afrondingsverschil programmabegroting 2021	62	62	62	62		*248*
	Subtotaal	***2.739***	***7.885***	***10.062***	***10.062***		***30.748***
h	Bijdrage uit algemene middelen t.b.v. uitvoeringskracht	7.600	8.456	0	0		*16.056*
i	Bijdrage aan decentrale overhead	3.000	3.000	3.000	3.000		*12.000*
	Subtotaal algemene middelen en organisatie	***10.600***	***11.456***	***3.000***	***3.000***		***28.056***
	Afronding	-1	-5	0	3		-3
	Totaal	25.380	40.260	40.520	50.710		*156.870*

Gemeente Utrecht

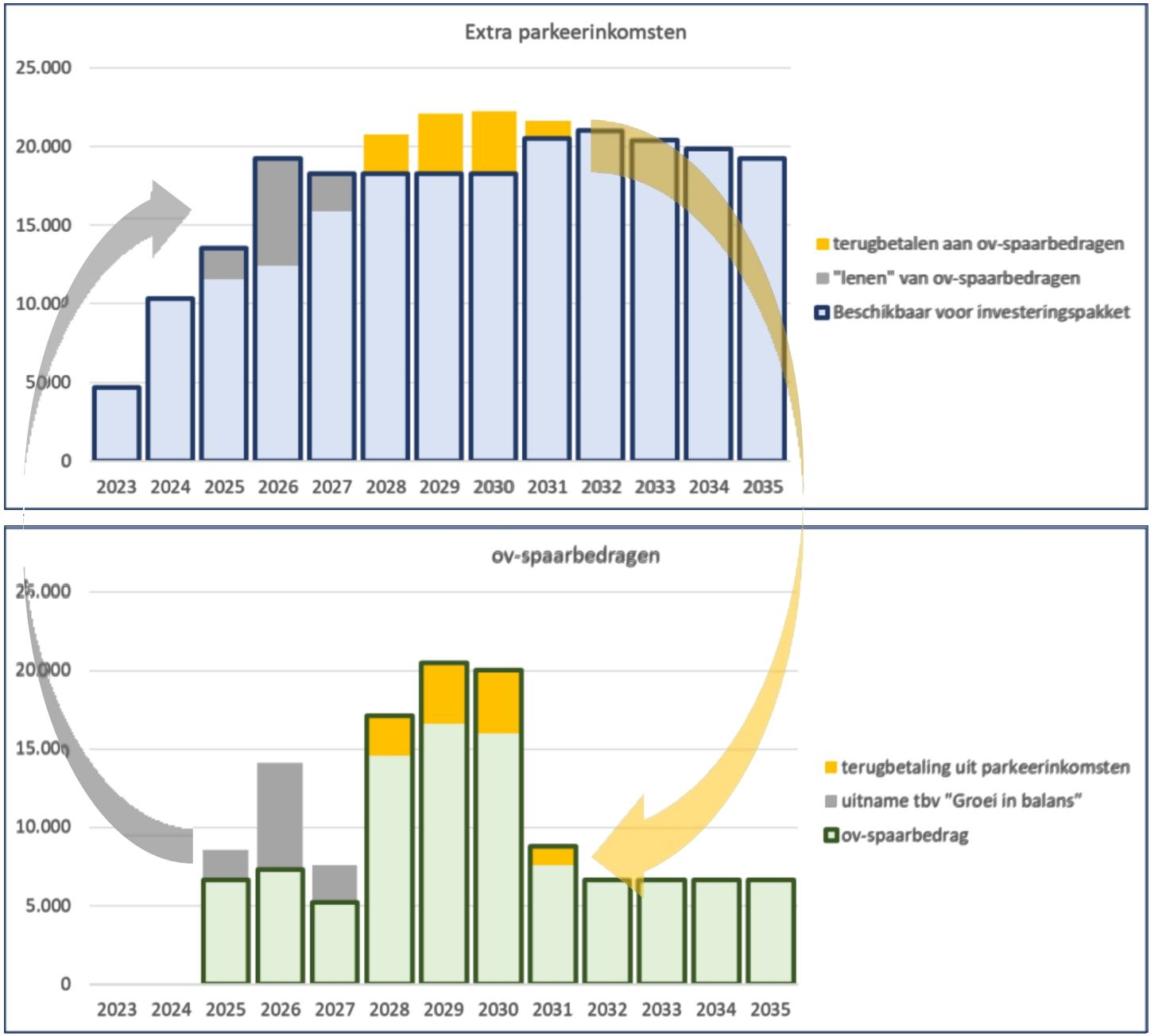
Groei in balans – verschil met coalitieakkkoord

Meerjaren-investeringspakket Groei in balans	Verschil progr.begr. minus coalitieakkoord						Investeringspakket programmabegroting						Coalitieakkoord					
	x € 1.000						x € 1.000						x € 1.000					
	0	2023	2024	2025	2026	***Totaal***		2023	2024	2025	2026	***Totaal***	0	2023	2024	2025	2026	***Totaal***
Openbare ruimte	-1.500	466	594	-658	798	***-300***		1.720	4.357	6.868	798	***13.743***	1.500	1.254	3.763	7.526	0	***14.043***
Groen	0	1.888	1.141	402	699	***4.130***		2.125	1.973	2.077	7.503	***13.678***	0	237	832	1.675	6.804	***9.548***
Mobiliteit	-610	-250	-335	-204	-1.144	***-2.542***		1.360	2.505	5.135	9.495	***18.496***	610	1.610	2.840	5.339	10.639	***21.038***
Sport, spelen, bewegen en ontmoeten	0	0	0	0	0	***0***		1.473	1.771	3.777	6.357	***13.378***	0	1.473	1.771	3.777	6.357	***13.378***
Onderwijs	0	-1.001	-964	-639	-451	***-3.055***		2.134	3.903	7.044	7.796	***20.877***	0	3.135	4.867	7.683	8.247	***23.932***
Cultuur	0	-192	-514	-256	0	***-962***		0	192	779	1.541	***2.512***	0	192	706	1.035	1.541	***3.474***
Maatschappelijke voorzieningen	0	0	0	0	0	***0***		0	0	500	1.600	***2.100***	0	0	0	500	1.600	***2.100***
Versterken uitvoeringskracht (organisatiekosten)	-2.828	7.000	8.056	7.044	5.294	***24.566***		17.130	19.151	18.389	16.889	***71.559***	2.828	10.130	11.095	11.345	11.595	***46.993***
Correctie voor planningsoptimisme	0	-565	-595	-1.129	-2.975	***-5.264***		-565	-595	-1.129	-2.975	***-5.264***	0	0	0	0	0	***0***
Risicoreservering	0	0	5.000	0	791	***5.791***		0	5.000	0	791	***5.791***						
Afronding	38	34	-24	-20	-22	***5***		3	2	0	-5	***-1***	-38	-31	26	20	17	***-6***
Kosten investeringspakket	**-4.900**	**7.380**	**12.360**	**4.540**	**2.990**	***22.370***		**25.380**	**38.260**	**43.440**	**49.790**	***156.870***	**4.900**	**18.000**	**25.900**	**38.900**	**46.800**	***134.500***

Dekking Meerjaren-investeringspakket	Verschil progr.begr. minus coalitieakkoord						Investeringspakket programmabegroting						Coalitieakkoord					
	x € 1.000						x € 1.000						x € 1.000					
	2022	2023	2024	2025	2026	***Totaal***	2022	2023	2024	2025	2026	***Totaal***	2022	2023	2024	2025	2026	***Totaal***
Investeringsdeel groeikader	0	842	2.001	2.828	3.896	***9.567***	0	7.342	10.601	13.928	18.396	***50.267***	0	6.500	8.600	11.100	14.500	***40.700***
Parkeeropbrengsten	0	-2.800	2.123	-271	948	***0***	0	4.700	10.323	13.529	19.248	***47.800***	0	7.500	8.200	13.800	18.300	***47.800***
Meerwaardeafdracht verkoop corporatiebezit	0	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000	***-16.000***	0	0	0	0	0	***0***	0	4.000	4.000	4.000	4.000	***16.000***
Nota & Fonds Bovenwijkse Voorzieningen	0	0	0	0	0	***0***	0	0	10.000	10.000	10.000	***30.000***	0	0	10.000	10.000	10.000	***30.000***
Bijdrage uit algemene middelen		10.600	11.456	3.000	3.000	***28.056***		10.600	11.456	3.000	3.000	***28.056***						
Overige posten	0	562	62	62	62	***748***	0	562	62	62	62	***748***						***0***
Subtotaal	**0**	**5.203**	**11.642**	**1.619**	**3.906**	***22.370***	**0**	**23.203**	**42.442**	**40.519**	**50.706**	***156.870***	**0**	**18.000**	**30.800**	**38.900**	**46.800**	***134.500***

Gemeente Utrecht

Uitwerking kasschuif parkeerinkomsten en ov-schaalsprong

Gemeente Utrecht

Verplichtingen 2023 en risico dekking

Verplichtingen die in 2023 worden aangegaan

x € 1.000

	2023	2024	2025	2026	*Cumulatief*
Openbare ruimte	1.420	2.857	5.068	798	*10.143*
Groen	1.292	940	444	442	*3.118*
Mobiliteit	1.360	2.505	4.465	5.525	*13.855*
Sport, spelen, bewegen en ontmoeten	448	1.653	3.479	4.929	*10.509*
Onderwijs	2.134	3.903	7.044	7.796	*20.877*
Cultuur	0	192	399	655	*1.246*
Maatschappelijke voorzieningen	0	0	500	1.600	*2.100*
Versterken uitvoeringskracht (organisatiekosten)	17.130	19.151	18.389	16.889	*71.559*
Correctie voor planningsoptimisme	-358	-288	-489	-888	*-2.023*
Afronding	4	-3	1	4	*6*
Verplichtingen die in 2023 worden aangegaan	**23.430**	**30.910**	**39.300**	**37.750**	***131.390***
Dekking excl. N&FBV	25.380	30.265	30.519	40.706	*126.870*
Saldo m.b.t. verplichtingen 2023	**1.950**	**-645**	**-8.781**	**2.956**	***-4.520***

Gemeente Utrecht

IV. Risico’s, overhevelingen, bestemmingsreserves en systematiek OZB

Gemeente Utrecht

Risico’s uit besluiten over de begroting

Risico’s in besluitvorming begroting

a) Jeugd en Wmo:

- inschatting groei ontwikkeling kosten
- realiseren taakstelling jeugd n.a.v. arbitrage uitspraak (hervormingsagenda)
- Wmo abonnementstarief impact neutraal opgenomen (effect korting Algemene uitkering is gelijk aan stijging inkomsten hoger tarief)

b) Oekraïne: uitgangspunt volledige compensatie Rijk

c) Algemene uitkering:

- Opschalingskorting en reële compensatie omgevingswet begroot
- Onzekerheid vanaf 2026 alleen voor 2026 afgedekt met incidentele middelen

d) Prijsstijgingen:

- impact is meegenomen o.b.v. inschatting,
- effect en ontwikkeling inflatie zijn lastig in te schatten

e) Fonds Bovenwijks: onzeker of inkomsten eerste jaren worden gerealiseerd

Maatregelen:

a) t/m d)	Meegenomen in paragraaf Weerstandsvermogen
e)	Voor 10 mln. euro incidenteel afgedekt door incidentele inkomsten (begroot) en reservering in reserves
	Overige inkomsten uit bijv. erfpacht en subsidies zijn niet begroot

Gemeente Utrecht

Risico’s uit paragraaf Weerstandsvermogen

- Nieuw in de paragraaf is het opnemen van een uitgebreider inzicht in de top 10 van de risico’s.
- De genomen risico’s uit de begroting als effect van “scherper aan de wind varen” zijn zichtbaar in paragraaf
- Weerstandsvermogen is 1,0 en weer op niveau om risico’s af te dekken

Nr	Risico	Bijdrage aan benodigd weerstands-capaciteit (90%)
1	Geheim risico (programma Openbare ruimte en Groen)	24,7
2	Stationsgebied	16,2
3	Autonome groei Jeugdwet en Wmo	14
4	Prijsstijgingen	4,6
5	Bijstandsbudget (BUIG)	1,5
6	Gemeentefonds	1,3
7	Gemeentefonds - nieuwe systematiek	1,2
8	Opvang vluchtelingen Oekraïne	1,0
9	Wmo en Jeugdzorg	0,6
10	Bodemsanering	0,5
	Bijdrage tot 10 risico's benodigd weerstandscapaciteit	**65,6**
	Totaal benodigd weerstandcapaciteit	**73,6**

Overhevelingen

- Incidentele middelen die in een jaar niet worden uitgegeven kunnen via de bestedings- en dekkingsvoorstellen bij de jaarstukken worden overgeheveld nog een volgend jaar/volgende jaren.
- Structurele middelen die niet worden uitgegeven vallen vrij in het resultaat en worden integraal afgewogen bij de VJN.

Bestemmingsreserves

- Reserves worden ingezet door de raad en hebben een éénduidige bestemming
- Er is geen maximum aan het aantal reserves
- Bij het instellen van een reserve kan een bovengrens worden ingesteld
- Een reserve heeft een ondergrens van 100.000 euro en kan nooit negatief worden
- Middelen vallen vrij als een reserve vier jaar niet is gebruikt
- Bij de jaarafsluiting vindt een beoordeling plaats van de reserves

Onroerende zaakbelastingen

- In de begroting wordt de gewenst opbrengst geraamd
- In oktober is gehele stad gewaardeerd
- Dat leidt tot nieuwe tarieven
- Verschillen in waardestijging leidt tot lastenverschuiving

V. Tweede bestuursrapportage

Gemeente Utrecht

Financieel beeld berap 2

Hfst	Omschrijving	Bedrag
1.1	Actuele ontwikkelingen	181
1.2	Aanvullen van coalitieakkoord	8.511
1.3	Overige majeure ontwikkelingen	-18.287
1.4	Resultaat voortgang bestedings- en dekkingsvoorstellen	-3.138
1.5	Resultaat corresponderende posten	-2.624
2.1	Effect bijsturingsvoorstellen*	-22.430
	Bruto resultaat 2e bestuursrapportage 2022	**-37.787**
2.1	Mutatie algemene dekkingsreserve*	26.150
2.1	Mutatie bestemmingsreserves*	-3.720
	Netto resultaat 2e bestuursrapportage 2022	**-15.357**
	Financiële ruimte 1e bestuursrapportage 2022	-22.606
	Inzet financiële ruimte bij integrale afweging Begroting 2023	29.537
	Financiële ruimte na 2e bestuursrapportage 2022	**-8.426**

Grote verschillen:

2,0 mln. **Tozo uitvoeringskosten** 2023 (aanpassen inschatting na-ijl effect uitvoering en controle)

1,0 mln. **Verkeersmaatregelen** (vervroegen werkzaamheden niet nodig)

2,6 mln. **Bescherm wonen** (prijscompensatie reeds begroot)

-1,5 mln. **Bouwleges** (minder aanvragen grote bouwprojecten

1,2 mln. **Bijstandsbudget** (lager aantal bijstandstands gerechtigden)

3,8 mln. **Renteresultaat** (lagere financieringsbehoefte en negatieve rente)

*** Het saldo van de bijsturingsvoorstellen wordt via de reserve beschikbaar gesteld voor volgende begrotingsjaren. Het saldo van deze drie onderdelen is nul.**

Gemeente Utrecht

Inzoomen op de resultaten

Inzoomen per hoofdstuk

Hfst	Omschrijving	Bedrag
1.1	Actuele ontwikkelingen	181
1.2	Aanvullen van coalitieakkoord	8.511
1.3	Overige majeure ontwikkelingen	-18.287
1.4	Resultaat voortgang bestedings- en dekkingsvoorstellen	-3.138
1.5	Resultaat corresponderende posten	-2.624
2.1	Effect bijsturingsvoorstellen*	-22.430
	Bruto resultaat 2e bestuursrapportage 2022	**-37.787**

1.1 Actuele ontwikkelingen

Omschrijving		Bedrag
Oekraïne		3.355
Prijsstijgingen		1.510
Corona		-4.684
Onvermijdelijke kosten Corona	*-4.684*	
Coronamaatregelen	*0*	
Totaal actuele ontwikkelingen		**181**

- **Oekraïne**
  - inschatting huidige kosten voor 2022
  - Compensatie Rijk regelingen nu nog ontoereikend, echter we verwachten reële compensatie (deze nog niet begroot)
- **Prijsstijgingen:** aanvulling op kosten 1e Berap (specifieke onderdelen, waaronder energie)
- **Corona:** aanpassing prognose aan verwachting geen verdere lock downs
  - Afschalen crisisorganisatie, boeggolf Jeugd en Wmo vlakt af, lagere inkomsten derving (leges en parkeren)
  - Reserve t.b.v. maatregelenpakketten wel aanhouden voor komende winter, daarna betrekken bij afweging Voorjaarsnota 2023

1.2 Aanvullen coalitie akkoord

x € 1.000

Omschrijving	2022
Aanvullen weerstandsvermogen	3.000
Aanvullingen op coalitieakkoord	3.255
Voortgang coalitieakkoord	2.256
Aanvullen coalitieakkoord	**8.511**

- **Doorwerking effect integrale afweging Begroting 2023**
  - 3,000 miljoen euro Aanvullen weerstandsvermogen naar ratio van 1,0
  - 1,311 miljoen euro Reparatie overhead vierkant
  - 1,944 miljoen euro Uitvoeringskracht Dienstverlening en veiligheid

- **Voortgang coalitieakkoord**
  - 0,194 miljoen euro Vrijval leegstandsaanpak en opkoopbescherming woningen
  - 0,200 miljoen euro Vrijval deel uitvoeringskracht economie
  - 2,700 miljoen euro Aanvullen uitvoeringskracht ruimte

1.3 Overige majeure ontwikkelingen

Omschrijving	verwacht rekening-resultaat
Bewoners en Bestuur	-300
Ruimtelijke ontwikkeling Wonen en Erfgoed	2.223
Duurzaamheid	-435
Openbare ruimte en groen	175
Economie & werkgelegenheid voor iedereen	-161
Werk en Inkomen	-1.700
Veiligheid	-544
Samenleven en Sport	-370
Algemene middelen	-19.275
Overhead1	2.100
Totaal	**-18.287**

- **Ruimte en erfgoed**
  - 1,030 miljoen euro beroepsprocedure
  - 1,500 miljoen euro Leges omgevingsvergunningen
- **Duurzaamheid**
  - 0,435 miljoen euro inkomsten bodemverontreiniging kosten reeds begroot
- **Werk en Inkomen**
  - 0,500 miljoen euro Lagere kosten re-integratie
  - 1,200 miljoen euro Minder bijstandsverstrekkingen
- **Veiligheid**
  - 0,400 miljoen euro lastig vervulbare vacatures handhaving bijzondere wetten
- **Algemene middelen**
  - 14,697 miljoen euro meicirculaire (deels via reserve ingezet bij Begroting 2023)
  - 0,740 miljoen euro extra dividend BNG
  - 3,838 miljoen euro resultaat op rente
- **Overhead**
  - 2,100 miljoen euro extra inhuur wegwerken achterstanden en ziekte
  - 0,600 miljoen euro Inhuur ziekteverzuim bij decentrale overhead

1.4 Voortgang bestedingsvoorstellen

Voortgang op de Bestedings- en dekkingsvoorstellen n.a.v. Jaarstukken 2021

- 3,138 mln Vrijval van niet of deels besteed budget
- 4,168 mln Doorschuiven naar volgende jaren = bijsturen begroting 2022 + 2023

Omschrijving	B&D voorstel JS 2021 (A)	Door-schuiven naar 2023	Vrijval
Bewoners en Bestuur	1.338	-181	-13
Openbare ruimte en groen	3.667	-1.321	-1.025
Werk en Inkomen	8.299	-2.586	-2.000
Utrechts vastgoed	283	-	-100
Totaal		**-4.168**	**-3.138**

- **Vrijvallende budgetten**
  - 1,025 miljoen euro Verkeersmaatregelen
  - 2,000 miljoen euro TONK-regeling m.b.t. uitvoeringskosten
- **Doorschuiven**
  - 1,321 miljoen euro Werken aan de werf
  - 2,000 miljoen euro TONK-regeling uitvoerings- en accountantskosten
  - 0,586 miljoen euro Instroom statushouders

Gemeente Utrecht

1.6 Bijsturingsvoorstellen

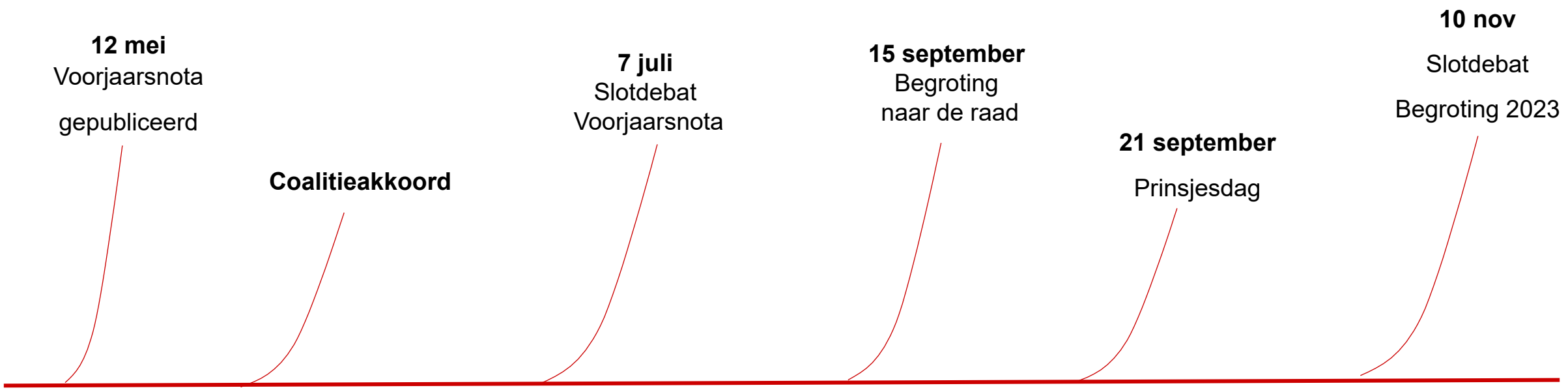
Bijsturingsvoorstellen om Begroting 2022 bij te stellen (reëel begroten)
- Verhogen baten en lasten bijv. n.a.v. wijziging subsidiebeschikking
- Doorschuiven naar toekomstige jaren
- Mutaties reserves a.g.v. verschuiven naar toekomstige jaren

Aantal voorgestelde budgetten om over te hevelen

- 4,3 miljoen euro Herinvesteren Griftpark (VJN 2016), Natuurpark Oud Zuilen (VJN 2021) Rondje Stadseiland fase 2 (VJN 2021)
- 1,0 miljoen euro Steun ondernemers vanuit de TONK (1e Berap 2022)
- 1,6 miljoen euro Onderwijsmiddelen incidentele ruimte inzetten voor huisvesting
- 1,0 miljoen euro Aanpak leraren tekort
- 11,7 miljoen euro Eerst een Thuis
- 2,4 miljoen euro Aanpak dakloosheid (meicirculaire 2022)
- 0,4 miljoen euro Aanpak Focusgebieden ASW en Kanaalstraat/Damstraat

Bijlagen

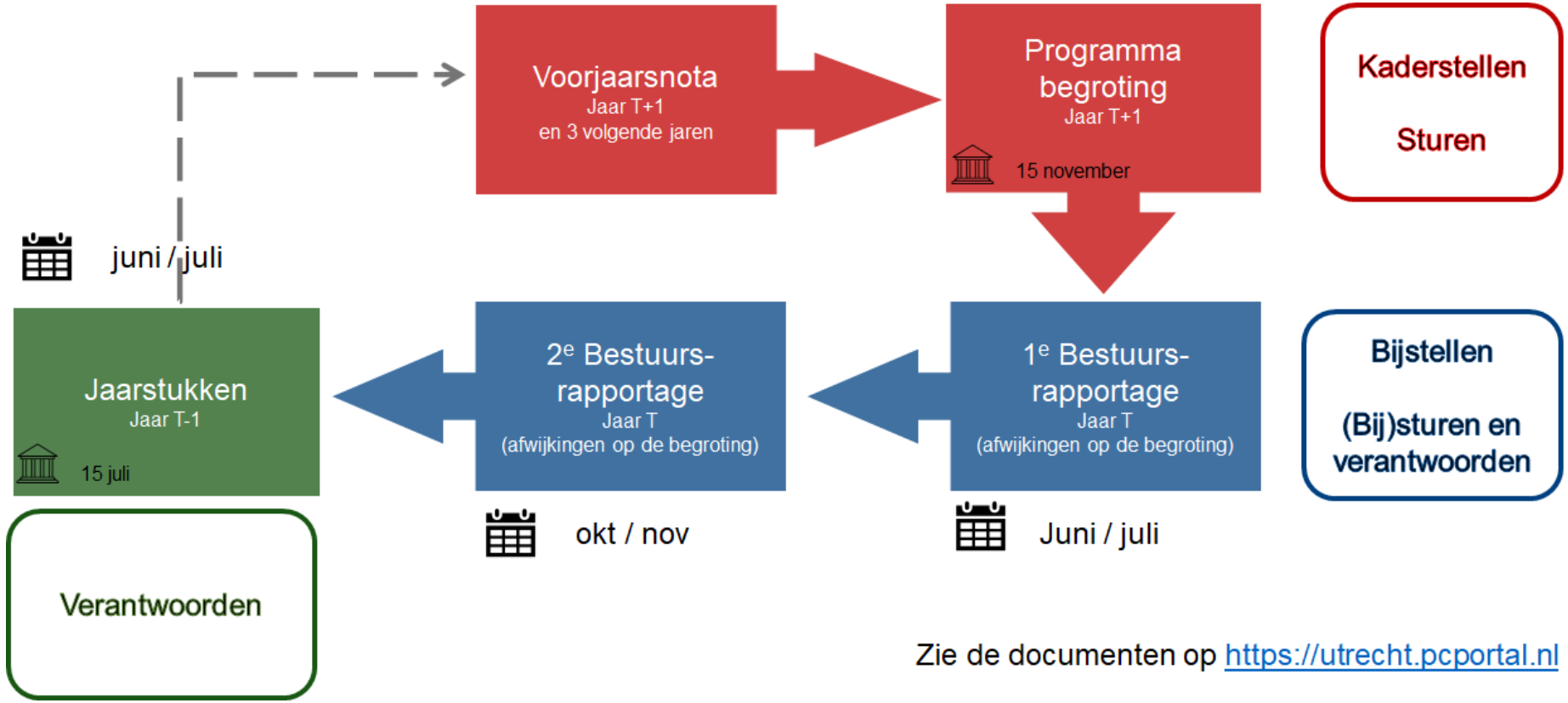
Traject naar de begroting

Gemeente Utrecht

Begrotingscyclus

- *Begrotingscyclus dient optimaal ondersteunend aan effectieve sturing te zijn,*
- *op het niveau van de raad, college en organisatie*

Zie de documenten op https://utrecht.pcportal.nl

Gemeente Utrecht

Investeren in Utrecht coalitieakkoord
Verhogen tarieven

OZB met 21,5% (inclusief inflatie 3,5%)

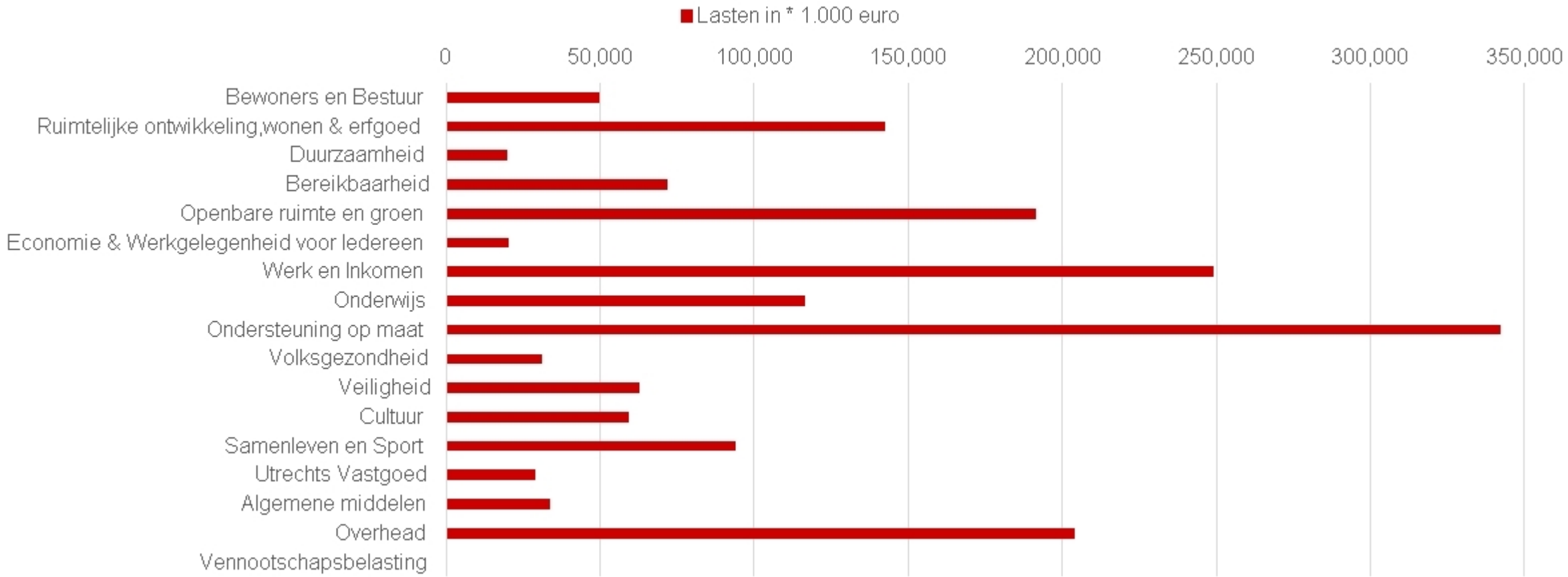
Naar niveau van de 100.000 + gemeenten

Voor woning met gemiddelde WOZ-woningwaarde betekent dat een stijging van 61 euro per jaar

Toeristenbelasting van 6% naar 7%

Gemeente Utrecht

Verdeling 1,7 miljard over de programma's

Gemeente Utrecht

Uitwerking kasschuif parkeerinkomsten en ov-schaalsprong

Kasschuif - parkeerinkomsten & ov-schaalsprong - onderdeel parkeerinkomsten (bedragen *1000 euro)

	2023	2024	2025	2026	Som '23 t/m '26	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Parkeerinkomsten volgens coalitieakkoord	*7.500*	*8.200*	*13.800*	*18.300*	*47.800*	*18.300*	*18.300*	*18.300*	*18.300*	*18.300*	*18.300*	*18.300*	*18.300*	*18.300*
a Parkeerinkomsten, cf. voorstel programmabegroting 2023	4.700	10.323	11.529	12.390	38.942	15.867	20.734	22.078	22.241	21.641	21.041	20.441	19.841	19.241
b Lenen van ov-spaarbedragen	0	0	2.000	6.858	8.858	2.433	0	0	0	0	0	0	0	0
c "terugbetalen" aan ov-schaalsprong, uit parkeerinkomsten	0	0	0	0	0	0	-2.434	-3.778	-3.941	-1.138	0	0	0	0
d Beschikbaar voor investeringspakket Groei in balans (a+b+c)	**4.700**	**10.323**	**13.529**	**19.248**	**47.800**	**18.300**	**18.300**	**18.300**	**18.300**	**20.503**	**21.041**	**20.441**	**19.841**	**19.241**

Kasschuif - parkeerinkomsten & ov-schaalsprong - onderdeel ov-schaalsprong (bedragen *1000 euro)

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	som '23 t/m '35
e ov-schaalsprong, spaarbedragen vóór de kasschuif	0	0	8.600	14.100	7.600	14.600	16.600	16.000	7.600	6.600	6.600	6.600	6.600	111.500
f onttrekking tbv investeringspakket Groei in balans (-/- regel b)	0	0	-2.000	-6.858	-2.433	0	0	0	0	0	0	0	0	-11.291
g terugbetaling uit parkeerinkomsten (-/- regel c)	0	0	0	0	0	2.434	3.778	3.941	1.138	0	0	0	0	11.291
h spaarbedragen ov-schaalsprong ná kasschuif (e+f+g)	**0**	**0**	**6.600**	**7.242**	**5.167**	**17.034**	**20.378**	**19.941**	**8.738**	**6.600**	**6.600**	**6.600**	**6.600**	**111.500**

Gemeente Utrecht

Onroerende-zaakbelastingen (OZB)

- Alle eigenaren van woningen en alle eigenaren en gebruikers van niet-woningen betalen onroerende- zaakbelasting. De grondslag van de belasting is de WOZ-waarde van een woning of niet-woning.
- De mogelijkheid voor gemeenten om ozb te heffen wordt geregeld in artikel 220 tot en met 220h Gemeentewet. Met de Verordening op de heffing en invordering van de onroerende-zaakbelasting maakt de gemeente Utrecht gebruik van deze mogelijkheid.

Tariefberekening methodiek OZB

- Het uitgangspunt voor de tariefberekening is de gewenste opbrengst die voor het betreffende jaar in de begroting staat.
- Voor 2023 geldt een gewenste opbrengst van 3,5% ten opzichte van de bedragen zoals opgenomen in de primitieve begroting 2022, zijnde de inflatiecorrectie, de areaalontwikkeling 2022 en 18% verhoging coalitieakkoord als volgt financieel vertaald:

Omschrijving	OZB 2023
Opbrengst begroting 2022	132.640
Areaalontwikkeling	0.688
Totaal, basis voor 2023	132.641
Inflatiecorrectie 3,5%	4.600
Coalitieakkoord 18%	23,050
Raming OZB begroting 2023	160.290

Beleid tarieven

- Uitgangspunt is dat de opbrengsten van de onroerende-zaakbelastingen in vergelijking met het voorgaande jaar genoemde percentage in de begroting stijgen.
- Bij de berekening van de tarieven wordt tevens rekening gehouden met de waardeontwikkeling.
- Ook wordt rekening gehouden met het verschil tussen de waardeontwikkeling op grond waarvan de tarieven van het voorgaande jaar zijn vastgesteld en de werkelijke waardeontwikkeling van dat jaar op grond waarvan de aanslagen zijn berekend en verstuurd.

Waardeontwikkeling

- Als de totale waarde van alle woningen daalt, dan moet het tarief stijgen om de gewenste opbrengst te halen. Dus als de waarde van de woningen stijgt, daalt het tarief. Het gemiddelde te betalen bedrag (de aanslag) blijft in beide gevallen precies gelijk. Let wel: het gaat om de gemiddelde belastingaanslag.
- De hoogte van de belastingaanslag wordt dus bepaald door een percentage van de waarde van de woning. Die “WOZ-waarde” kan per woning per jaar behoorlijk verschillen. Sommige soorten woningen kunnen sterk in waarde schommelen. Er zijn verschillen in prijsontwikkelingen tussen hoekwoningen, vrijstaande woningen, appartementen enzovoorts. Ook zijn er verschillen tussen wijken en dorpen als het gaat om prijsontwikkelingen.
- De waarde van de individuele woning maal het tarief(=percentage) bepaalt de hoogte van de aanslag OZB.